

Financiële situatie van APF

Maart 2018

- 1 Financiële situatie van APF
- 2 Zo beleggen we stap voor stap
- 2 Op uw 68^e met pensioen: veelgestelde vragen
- 3 *Even voorstellen: nieuw bestuurslid Bart Kaster* "Zekerheid en pensioen moeten we niet helemaal loskoppelen"
- 4 Een actieve rol in het verantwoordingsorgaan?
- 4 Medewerkers Akzo Specialty Chemicals blijven in APF

Onze dekkingsgraad is in 2017 verbeterd

Net als bij veel andere pensioenfonds is onze financiële situatie in 2017 verbeterd. Hoe financieel gezond APF is, lezen we af aan de dekkingsgraad. Eind december stond de beleidsdekkingsgraad op 108,9%. Begin 2017 was dit 99,2%. De beleidsdekkingsgraad is het gemiddelde van de laatste 12 actuele dekkingsgraden. We gebruiken bij ons beleid de beleidsdekkingsgraad, omdat dit een gemiddelde is, en daardoor minder sterk schommelt. Inmiddels is de beleidsdekkingsgraad in februari opgelopen naar 110,3%.

Wanneer is een pensioenfonds financieel gezond?

Is de dekkingsgraad 100%? Dan heeft een pensioenfonds precies genoeg vermogen om alle pensioenen nu en in de toekomst te

betalen. Om te voorkomen dat er het ene jaar genoeg vermogen is en het andere jaar een tekort, moet een pensioenfonds een buffer aanhouden. Bedoeld om tegenvallers op te vangen, zoals minder goede beleggingsresultaten, dalende rente en stijgende levensverwachting. Gaat het financieel dan wat minder, dan hoeft het pensioenfonds door de buffer niet direct de pensioenen te verlagen. Maar bij een dekkingsgraad boven 100% kan het fonds de pensioenen ook niet meteen verhogen.

Hoe hoog moet onze buffer zijn om de pensioenen te verhogen?

De beleidsdekkingsgraad moet dan minimaal 110% zijn. Is de beleidsdekkingsgraad lager, dan mogen we de pensioenen niet verhogen met een toeslag. Als de beleidsdekkingsgraad hoger is dan 110%, is gedeeltelijke toeslagverlening mogelijk. Bij een beleidsdekkingsgraad vanaf ongeveer 123% is volledige toeslag mogelijk.

Appèl aan AkzoNobel

In verband met deze situatie en met mogelijk toenemende risico's als gevolg van de afsplitsing van Akzo Specialty Chemicals, heeft het fonds een moreel appèl gedaan op de werkgever om het fondsvermogen te versterken. Vooralnog heeft AkzoNobel hier nog niet positief op gereageerd.

Conclusie

APF staat er financieel weer wat beter voor. De beleidsdekkingsgraad ligt met 110,3% boven de 100%. Maar onze buffer is nog lang niet voldoende. Daarom konden we per 1 januari 2018 de pensioenen niet verhogen.

Zo beleggen we stap voor stap

APF belegt de premie die we van werknemers en werkgevers ontvangen. Daar komt heel wat bij kijken.

▶ Een goed rendement tegen aanvaardbare risico's

We beginnen met een Asset & Liability Management (ALM) studie. Deze is gebaseerd op de ambitie van het fonds en de risicohouding, zoals afgesproken met de sociale partners. Hiermee krijgen we inzicht in de gevolgen van onze beleidskeuzes. Welk beleggingsrisico vinden we aanvaardbaar en welk rendement willen we bereiken? Dat moet goed in evenwicht zijn. In de ALM-studie rekenen we diverse economische scenario's door. Wat is het verwacht gemiddeld beleggingsresultaat over een periode van bijvoorbeeld 15 jaar? Hoe ontwikkelt onze dekkingsgraad zich daar bij en welke risico's zijn er? Met de resultaten bepalen we welke beleidskeuzes het beste resultaat lijken te geven. Daarna zetten we de hoofdlijnen van het beleggingsbeleid neer.

▶ Verantwoord beleggen: aandacht voor de wereld om ons heen

Vervolgens bepalen we onze beleggingsstrategie. Waar beleggen we wel/niet in? En: een goed rendement halen is belangrijk, maar niet ten koste van alles. We willen graag op een maatschappelijk verantwoorde en duurzame manier beleggen. Dus daar letten we op bij de

keuzes die we maken. Zo ontstaat de optimale beleggingsmix voor ons fonds. Op dit moment beleggen we voornamelijk in aandelen, vastrentende waarden (obligaties), vastgoed en alternatieve beleggingscategorieën zoals grondstoffen en hedgefonds.

▶ Deskundig en betrouwbaar proces

Het daadwerkelijke beleggen doen we niet zelf. Dat besteden we uit aan Achmea Investment Management (Achmea IM) en aan de partijen die vervolgens weer door Achmea IM gecontracteerd zijn. Zij hebben de kennis en de kunde. Wel krijgt Achmea IM van ons duidelijke kaders en richtlijnen voor de beleggingen die ze voor het fonds doen. Elke maand rapporteert Achmea IM aan het bestuur over de wijzigingen in de beleggingsportefeuille, de rendementen en de veranderende risico's. Ook adviseert Achmea IM bij het beleggingsbeleid. Tot slot kijkt ook De Nederlandsche Bank nog mee of we voldoende grip hebben op de financiële risico's die we lopen.

Wilt u meer weten over ons beleggingsbeleid? Kijk dan op www.pensioenfondsapf.nl bij *Over ons*.

Op uw 68^e met pensioen: veelgestelde vragen

De wettelijke pensioenleeftijd ging per 1 januari omhoog naar 68 jaar.

U kreeg hierover een brief met een uitgebreide toelichting.

Krijg ik nu op leeftijd 68 het pensioen dat ik anders op leeftijd 67 had gekregen?

Nee. U bouwt een jaar langer op en de uitkering wordt hierdoor hoger.

De pensioenleeftijd is nu 68. Kan ik nog steeds eerder met pensioen?

Ja, u houdt dezelfde mogelijkheden om uw pensioen eerder te laten ingaan. Bijvoorbeeld op uw AOW-datum of op uw 67^e. U kunt uw pensioen ook nóg eerder laten ingaan, dus vóór de AOW-datum. Houd er wel goed rekening mee dat uw pensioen

lager wordt als u het eerder laat ingaan. We moeten uw pensioen dan langer uitbetalen.

Hoe kom ik erachter wat de hoogte van mijn pensioen op leeftijd 68 is?

In maart 2018 heeft u van ons een brief gekregen met daarin de hoogte van uw pensioen op leeftijd 68.

Waar vind ik meer informatie?

Op de website vindt u een uitleg met rekenvoorbeelden. Heeft u in de tussentijd vragen over uw pensioen? Neemt u dan contact met ons op.

Even voorstellen: nieuw bestuurslid Bart Kaster

“Zekerheid en pensioen moeten we niet helemaal loskoppelen”

Nadat hij een jaar als aspirant-lid meedraaide, is Bart Kaster (62) aangesteld als nieuw bestuurslid (namens de werkgever). Hij heeft een aantal uitgesproken standpunten. Zo vindt Bart het belangrijk dat zekerheid rondom pensioen zoveel mogelijk in stand blijft. Ook vindt hij dat de communicatie richting deelnemers zich meer op doelgroepen moet richten. “Jongeren willen andere informatie dan iemand die vlak voor zijn pensioen staat.”

Bart Kaster begon 38 jaar geleden bij Akzo Nobel Research in Sassenheim. Nu is hij Director Legacy Management. “Het afwegen van risico’s speelt daarbij een belangrijke rol. Dat sluit goed aan op het werk van het pensioenfondsbestuur. Ook daar spelen allerlei risico’s. Hoe ga je daar mee om? Het is de kunst elke keer weer de juiste balans te vinden. Neem beleggen. Als we dat niet doen, valt het pensioen een stuk lager uit. Als bestuur bepalen we in overleg hoeveel beleggingsrisico we acceptabel vinden.”

Op het juiste moment communiceren

Bart is als bestuurslid ook lid van de communicatiecommissie. Vooral de bewustmaking bij jongeren heeft zijn interesse. “De afgelopen jaren is de communicatie al flink verbeterd, maar er zijn volgende stappen nodig. Ik vind dat we deelnemers pensioeninformatie moeten aanbieden die aansluit bij hun levensfase. In welke situaties komt pensioen om de hoek kijken? Bijvoorbeeld als iemand in dienst komt, of gaat trouwen of samenwonen. Zo zijn er veel meer momenten, ook in het latere leven. Daar moeten we meer op inhaken. Informatie actief aanbieden op momenten waarop pensioenkeuzes ertoe doen. Dankzij de slimme technieken van tegenwoordig kan dat ook.”

Vele ontwikkelingen

De afgelopen jaren veranderde er veel op pensioengebied. Misschien is de belangrijkste verandering wel

dat in vroegere jaren het pensioen ‘gegarandeerd’ was en dat het nu minder zeker is wat je straks krijgt. Afhankelijk van de premie, beleggingsresultaten en de rente kan het pensioen hoger of lager uitvallen. “Deze ontwikkeling moet goed beheerst worden”, zegt Bart. “Als deelnemer wil je weten waar je aan toe bent. Het idee dat je maar moet afwachten wat je krijgt zoals bij veel verzekeringen is heel onprettig. Akzo Nobel heeft een mooi pensioenfonds met een solide pensioen en ik wil eraan bijdragen dat dat zo lang mogelijk zo blijft.”

Niet enthousiast over ‘eigen pensioenpotjes’

Bart is niet enthousiast over de kabinetsplannen om voor deelnemers meer eigen ‘pensioenpotjes’ te maken, die ze zelf kunnen beheren. “Duidelijkheid over wat iemand in zijn potje heeft, wat meer flexibiliteit en de mogelijkheid om door te beleggen dat begrijp ik. Maar bij echt ‘zelf beheren’ zet ik vraagtekens. Veel mensen willen dat ook helemaal niet. Omdat ze er geen zin in hebben en ook omdat ze eenvoudigweg de kennis missen. Een pensioenfonds dat ieders belangen goed bewaakt, blijft in mijn ogen ook voor de toekomst erg belangrijk.”

Of Bart zelf al aan zijn pensioen denkt? “Denken af en toe wel, maar ik ben er nog lang niet aan toe. Er zijn nog genoeg uitdagingen binnen het bedrijf, en ook op pensioengebied, waar ik mijn tanden in wil zetten.”

Een actieve rol in het verantwoordingsorgaan?

Wilt u graag meedenken en meepraten over het beleid van uw pensioenfonds? Een actieve rol spelen in de medezeggenschap van uw pensioenfonds? Als u pensioengerechtigd bent, kunt u zich vóór 7 april aanmelden als kandidaat-lid namens de pensioengerechtigden voor het verantwoordingsorgaan (VO). U kreeg hierover al uitgebreide informatie.

We zoeken nieuwe VO-leden

Eind juni 2018 eindigt de zittingsperiode van de 8 huidige leden. We zoeken daarom nieuwe kandidaten voor de periode van 4 jaar vanaf 1 juli 2018. Het gaat om 6 vertegenwoordigers namens de pensioengerechtigden. Die worden gekozen. De 2 vertegenwoordigers namens de deelnemers wijst de Centrale Ondernemingsraad AkzoNobel Nederland aan.

Wie kan zich verkiesbaar stellen?

Ontvangt u een APF-pensioen? Dan kreeg u begin maart per post een oproep van uw pensioenfonds om zich kandidaat te stellen. U kunt zich verkiesbaar stellen als u op 1 december 2017 een APF-pensioen ontving. Kiesgerechtigd bent u als u op 28 februari 2018 een APF-pensioen ontving. U mag dan uw stem uitbrengen. Wezen mogen stemmen vanaf hun 18^e jaar.

Wanneer komen er verkiezingen?

Als zich meer dan 6 geschikte kandidaten aanmelden, komen er verkiezingen. Bent u kiesgerechtigd? Dan ontvangt u rond 7 mei per post een kieslijst met de kandidaten en een stembiljet om uw stem uit te brengen.

Kijk voor meer informatie over de functie en voor het functieprofiel op www.pensioenfondsapf.nl.

Wat doet het VO?

Het VO heeft een belangrijke rol:

- beoordelen van het bestuursbeleid;
- (gevraagd en ongevraagd) adviseren bij belangrijke aangelegenheden;
- adviseren over de communicatie;
- adviseren over beleggingen.

Medewerkers Akzo Specialty Chemicals blijven in APF

APF heeft met AkzoNobel afspraken gemaakt over de voortzetting van de huidige pensioenregeling voor de medewerkers van Akzo Specialty Chemicals na afsplitsing van AkzoNobel. Dit houdt in dat na verkoop of eventuele beursgang van dit bedrijfsonderdeel de medewerkers van Akzo Specialty Chemicals de opbouw van hun pensioen binnen APF blijven voortzetten.

Colofon

Meer informatie?

Pensioen is een belangrijke arbeidsvoorwaarde. Wilt u meer informatie over uw pensioen? Kijk dan op www.pensioenfondsapf.nl. Hier vindt u bovendien brochures, jaarverslagen en de verklaring beleggingsbeginselen.

Hebt u vragen over uw pensioen of over uw pensioenuitkering?

Afdeling Pensioenservices

T (013) 462 33 12
E apf.pensioenservices@achmea.nl
I www.pensioenfondsapf.nl

Het postadres is:
Stichting Pensioenfonds APF
p/a Syntrus Achmea
Postbus 90170
5000 LM TILBURG

U kunt aan deze nieuwsbrief geen rechten ontlenen. De inhoud van de pensioenregeling staat precies omschreven in het pensioenreglement. Rechten kunt u alleen daaraan ontlenen.

Meld u aan voor onze nieuwsservice

U krijgt dan een e-mail als er belangrijke ontwikkelingen zijn bij het pensioenfonds. Ook ontvangt u het APF bericht digitaal. Zo blijft u op de hoogte!